



İHA SAVAŞININ KURUMSALLAŞMASI VE GÜNEY CEPHESİNDE YENİ DENGİ ARAYIŞI

DR. KAN DEVECİOĞLU

GİRİŞ:

Ocak 2026 Sudan savaşında insansız hava araçlarının (İHA) belirleyici unsur haline geldiği ve çatışmanın hem coğrafi hem de aktör bazlı olarak yeniden şekillendiği bir dönem olmuştur. Ay boyunca Darfur, Kordofan, Mavi Nil ve Hartum hattında yoğun İHA saldırıları gerçekleşmiş; sivil altyapı, hastaneler, enerji santralleri ve sınır bölgeleri doğrudan hedef alınmıştır.

Bu dönemde Sudan Silahlı Kuvvetleri (SSK), Güney Kordofan ve Mavi Nil’de sınırlı kara kazanımları elde ederken; Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) şehir merkezlerine yönelik yoğun dron saldırılarıyla psikolojik ve lojistik baskıyı artırmıştır. Çad sınırına taşan saldırılar ise savaşın artık biçimsel açıdan “bölgeselleşme” evresine girdiğini göstermektedir.

Sudan Savaşında Öne Çıkan Saldırıları

Ocak 2026

HDK, Sudan-Çad sınırına yakın Tine bölgesinde Çad ordusuna ait Birak garnizonuna saldırı; saldırıda 7 Çad askeri öldü ve askeri araçlar imha edildi. (Sudan Tribune, 16 Ocak 2026)

Sudan ordusu ve mütefikleri ile HDK güçleri, Çad sınırına yakın Darfur bölgesinde yeniden çatışmalara başladı; çatışmalar binlerce sivil yerinden ederken HDK pazar ve hastaneleri yağmaladı. (Sudan Tribune, 10 Ocak 2026)

Darfur'daki HDK komutanının güvenlik danışmanı Hamid Ali Abubakar, Orta Darfur'daki düzenlenilen insansız hava aracı saldırısında öldürüldü. (Sudan Tribune, 1 Ocak 2026)

Sudan ordusu ile HDK, Kuzey Kordofan ile Hartum eyaletleri arasındaki sınır hattında şiddetli çatışmalara girdi; çatışmalarda ağır silahlar ve insansız hava araçları kullanıldı. (Sudan Tribune, 18 Ocak 2026)

Sudan ordusu, Kuzey Kordofan'daki Um Qulayb kasabasının kontrolünü geri alarak HDK tarafından esir tutulan yüzlerce sivil kurtardı; Batı Darfur ve Güney Kordofan'daki HDK mevzilerine düzenlenen operasyonlarda yüzlerce HDK savaşçısı etkisiz hale getirildi ve 240 savaş aracı imha edildi. (The New Arab, 10 Ocak 2026)

Sudan Ortak Gücü, Kuzey Darfur'daki Zarga bölgesinde bir hastane ve Ghurair pazarına insansız hava aracıyla saldırı; saldırıda 64 sivil hayatını kaybetti. (Dabanga Sudan, 4 Ocak 2026)

HDK, Kuzey Darfur'daki Zarga bölgesinde bir hastane ve Ghurair pazarına insansız hava aracıyla saldırı; saldırıda 64 sivil hayatını kaybetti. (Dabanga Sudan, 4 Ocak 2026)

Sudan ordusu, kuzeydeki Merowe Barajı ve askeri tesislere yönelik HDK'ye ait insansız hava aracı saldırısını engelledi; tüm dronlar hedeflerine ulaşmadan düşürüldü. (Anadolu Ajansı, 5 Ocak 2026)

El-Cezire Eyaleti'ndeki Sudan Kalkan Kuvvetleri kampına HDK tarafından düzenlenen insansız hava aracı saldırısında bir kişi hayatını kaybetti, beş kişi yaralandı. (Sudan Tribune X, 8 Ocak 2026)

Dabanga Sudan'ın 4 Ocak 2026 tarihli haberine göre, HDK, Beyaz Nil Eyaleti'ndeki el-Ubeyd şehrinde elektrik santrali ve Kenana Havaalanı hedefli insansız hava aracı saldırısı düzenledi; saldırı sonucunda santralde yangın çıktı, elektrik tamamen kesildi ve santral hizmet dışı kaldı. (Dabanga Sudan, 4 Ocak 2026)

Sudan ordusu, Mavi Nil'deki El-Ipek bölgesini HDK'den geri aldı; HDK ve SPLM-N ağır kayıplar verdi. (Anadolu Ajansı, 26 Ocak 2026)

Sudan ordusu, Mavi Nil Eyaleti'nde HDK ve SPLM-N'ye ait mevzilere insansız hava aracı saldırıları düzenledi; can kaybına dair net bilgi paylaşılmadı. (Anadolu Ajansı, 22 Ocak 2026)

Güney Kordofan'ın Dilling şehrinde HDK tarafından düzenlenen insansız hava aracı saldırısında en az 12 sivil hayatını kaybetti, onlarca kişi yaralandı. (Sudan Tribune, 15 Ocak 2026)

Güney Kordofan'daki Dilling kasabasında HDK'nin insansız hava aracı saldırısında düzinelerce sivil öldü ve çok sayıda kişi yaralandı; pazar yer ve ordunun karargâhı hedef alındı. (Sudan Tribune, 28 Ocak 2026)

Kordofan'daki el-Ubeyd şehri, insansız hava aracı saldırılarında hükümetle bağlı birçok tesise hedef oldu; ordunun hava savunma sistemleri 20 hedefi engelledi. (New Arab, 30 Ocak 2026)

HDK, el-Ubeyd şehrine insansız hava aracı saldırısını düzenleyerek Yasama Konseyi ve bir polis tesisine hedef aldı; saldırı yaklaşık 90 dakika sürdü ve bazı dronlar düşürüldü. (Sudan Tribune, 31 Ocak 2026)

Sudan ordusu, Güney Kordofan'da stratejik öneme sahip Habila kasabasına ele geçirecek Mavi Nil'deki bazı alanları HDK'nin kontrolünden geri aldı; HDK ağır kayıplar verdi. (Sudan Tribune, 26 Ocak 2026)

Sudan ordusu, Güney Kordofan'daki El-Kuwaik bölgesine HDK tarafından düzenlenen saldırıyı püskürttü; çok sayıda HDK aracı imha edildi ve ağır kayıplar verildi. (Sudan Tribune, 14 Ocak 2026)

Güney Kordofan'daki Dilling'de üç büyük hastane, HDK ve SPLM-N tarafından gerçekleştirilen drone ve topçu saldırılar sonrası hizmet dışı kaldı; dört sağlık personeli hayatını kaybetti. (Sudan Tribune, 12 Ocak 2026)

* SPLM-N (Abdelaziz el-Hilu) hem SSK hem de HDK ile çalışma halindedir. Ancak zaman zaman SSK ile çatışmasızlık durumunun gözlemlendiği görülmektedir. Hareketin seküler bir anayasa, kendi öz yönetim ve laiklik yönünde talepleri bulunmaktadır.

** Çad-Batı Darfur güzergâhında bulunan Tawila kasabası Sudan Halk Hareketi (Sudan Liberation Army) lideri Abdulwahid el-Nur'un kontrolindedir.



SSK: Sudan Silahlı Kuvvetleri (Sudan'ın resmi ordusu.)
HDK: Hızlı Destek Kuvvetleri (Sudan'da faaliyet gösteren paramilliter güç.)
Sudan'da SSK ile HDK arasındaki çatışmalar, 15 Nisan 2023 tarihinden bu yana devam etmektedir.

SSK: Sudan Silahlı Kuvvetleri'nin kontrolindeki bölgeler

HDK: Hızlı Destek Kuvvetleri'nin kontrolindeki bölgeler

* SSK ve HDK arasındaki çatışmaların en yoğun yaşandığı şehirler



COđRAFİ YAYILMA VE SALDIRI YOđUNLUđU

Darfur (Zalingei-Zarga-Jargeira hattı):

Ocak ayının ilk gününde Orta Darfur'da HDK komutanının güvenlik danışmanı Hamid Ali Abubakar'ın Zalingei yakınlarında düzenlenen İHA saldırısında öldürölmesi, SSK'nin üst düzey hedefli operasyon kapasitesini ortaya koymuştur. Ancak 4 Ocak'ta Kuzey Darfur'un Zarga bölgesindeki hastane ve Ghurair pazarına düzenlenen HDK İHA saldırısında 64 sivilin hayatını kaybetmesi, Darfur'da sivil hedeflerin sistematik biçimde vurulduğunu göstermektedir.

10 Ocak'ta Çad sınırına yakın bölgelerde yeniden başlayan çatışmalar binlerce sivil yerinden ederken; 14 Ocak'ta Sudan Ortak Gücü'nün Jargeira'yı geri aldığını açıklaması, Darfur'daki kontrolün hâlen kırılğan ve değişken olduğunu ortaya koymuştur. Darfur, ocak ayında hem hedefli suikastların hem de kitlesel sivil kayıpların merkezi olmuştur.

Kuzey ve Güney Kordofan (Dilling-Habila-el-Ubeyd hattı):

Ocak ayının ağırlık merkezi Kordofan olmuştur. 10 Ocak'ta SSK'nin Um Kulayb'i geri alması ve yüzlerce sivil kurtardığını açıklaması, ordunun kara operasyonlarına yeniden hız verdiğini göstermektedir. 14 ve 26 Ocak tarihlerinde Güney Kordofan'daki El-Kuwaik ve Habila kasabalarının ele geçirilmesi 2025 sonundan bu yana en önemli kara kazanımları arasında yer almıştır.

Buna karşın Dilling'de 12, 15 ve 28 Ocak'ta gerçekleşen İHA ve topçu saldırılarında düzinelerce sivilin hayatını kaybetmesi ve üç büyük hastanenin devre dışı kalması bölgenin insani açıdan çöküş noktasına geldiğini göstermektedir. Kordofan artık yalnızca askeri bir cephe değil sağlık ve altyapı yıkımının yoğunlaştığı bir kriz alanıdır.

30-31 Ocak'ta el-Ubeyd'e yönelik yoğun İHA saldırıları, Yasama Konseyi ve polis tesislerinin hedef alınmasıyla birlikte yaklaşık 90 dakika süren koordineli bir operasyonla gerçekleşmiştir. Ordu, 20'den fazla hedefi düşürdüğünü açıklamış olsa da saldırıların yoğunluğu HDK'nin kapasitesinin arttığını göstermektedir.

Mavi Nil (Damazin hattı):

4 Ocak'ta HDK'nin el-Ubeyd'deki elektrik santralini ve Kenana Havaalanı'nı hedef almasıyla başlayan altyapı saldırıları 8 Ocak'ta Damazin'deki ana elektrik santralinin vurulmasıyla yeni bir boyut kazanmıştır. Damazin'de geniş çaplı elektrik kesintileri yaşanmış ve şehir haftalarca enerji kriziyle karşı karşıya kalmıştır.

22 ve 26 Ocak'ta SSK'nin Mavi Nil'deki mevzilere yönelik İHA saldırıları ordunun güney hattında alan kazandığını göstermektedir. Ancak bu kazanımların sürdürülebilirliği,

Sudan Halkının Kurtuluş Hareketi-Kuzey (SPLM-N)'in bölgedeki varlığı nedeniyle belirsizdir.

Sınır Bölgeleri ve Bölgeselleşme Eğilimi:

16 Ocak'ta HDK'nin Sudan-Çad sınırındaki Tine bölgesinde Çad ordusuna ait Birak garnizonuna saldırması ve yedi Çad askerinin ölmesi, çatışmanın artık açık biçimde uluslararası boyut kazandığını göstermektedir. Aynı şekilde Adikong ve Merowe hattında yaşanan karşılıklı İHA saldırıları Sudan hava sahasının sınır ötesi güvenlik riskine dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

AKTÖRLER VE STRATEJİK DÖNÜŞÜM

Sudan Silahlı Kuvvetleri (SSK):

- Hedefli İHA operasyonlarıyla HDK komuta kademesine darbe indirmeye çalışmaktadır.
- Güney Kordofan ve Mavi Nil'de sınırlı kara kazanımları elde etmiştir.
- Enerji tesisleri ve barajlar gibi stratejik altyapıları savunmaya öncelik vermektedir.

Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK):

- Şehir merkezlerine yönelik koordineli ve uzun süreli İHA saldırıları düzenlemektedir.
- Hastaneler, pazar yerleri ve enerji altyapısını hedef alarak siviller üzerinde baskı oluşturmaktadır.
- Çad sınırına taşan saldırılarla bölgesel gerilimi tırmandırmaktadır.

Sudan Halkının Kurtuluş Hareketi-Kuzey (SPLM-N):

- Güney Kordofan ve Mavi Nil hattında HDK ile eşzamanlı veya paralel hareket ederek SSK'nin ilerleyişini yavaşlatmaktadır.

DEĞERLENDİRME VE ÖNGÖRÜLER

- Ocak 2026 Sudan savaşının “tam ölçekli İHA savaşı” evresine geçtiğini göstermektedir.
- SSK kara hattında sınırlı ilerlemeler kaydetse de HDK'nin şehir merkezli saldırıları savaşın psikolojik boyutunu derinleştirmektedir.

- Güney Kordofan'daki Habila kazanımı ordu için moral üstünlük sağlasa da Dilling ve çevresindeki yıkım insani maliyeti artırmaktadır.
- Çad sınırındaki saldırılar savaşın bölgesel istikrarsızlık potansiyelini yükseltmektedir.

Kısa vadeli öngörü: Kordofan hattında yoğunlaşan çatışmaların el-Ubeyd ve Dilling çevresinde devam etmesi; HDK'nin ise enerji ve idari tesisleri hedef alan saldırılarını sürdürmesi beklenmektedir.

Uzun vadeli öngörü: Sudan savaşı toprak kontrolünden çok hava üstünlüğü ve altyapı yıpratma stratejisi üzerinden ilerleyen bir modele dönüşmektedir. Bu durum, çatışmanın süresini uzatırken insani maliyeti artıracaktır.

SONUÇ

Ocak 2026 itibarıyla Sudan savaşı teknoloji merkezli, sınır ötesine taşan ve siviller üzerinde yıkıcı etkiler oluşturan bir aşamaya ulaşmıştır. Kordofan ve Darfur hattındaki yoğun saldırılar ülkenin fiilen çok cepheli bir savaş düzenine girdiğini göstermektedir. Sudan'da kalıcı istikrar artık yalnızca askeri dengeye değil; enerji güvenliği, insani erişim ve sınır güvenliği alanlarında eş zamanlı iyileşmeye bağlıdır. ORSAM, bu süreci bölgesel etkileriyle birlikte izlemeyi sürdürecektir.

